

Elöljáróban

A mostani szám ismertetése előtt **fontosnak tartjuk kifejezni elismerésünket a szociális munka területein segítő munkát végzőknek a helytállásért.** A koronavírus járvány okozta, mindennapi életünket, munkánkat, családjaink, ismerőseink és barátaink életét befolyásoló rendelkezések, kijárási korlátozások erősen hatottak a szociális munka és szakma mindennapi gyakorlatára, a szakterületen dolgozó valamennyi, az intézmények frontvonalában elhivatottsággal és hősiességgel dolgozó kollégáinkra. **Folyóiratunk szerkesztő bizottsága ez úton is tisztelettel és köszönettel adózik minden állami, önkormányzati, egyházi, alapítványi és magán szociális szolgáltatásban, intézményben, képzésben tevékenykedő dolgozónak, hogy ebben a nagyon nehéz, egészséget nem kímélő időszakban helyt álltak, és erőt, energiát nem kímélve lelkiismerettel és felelősséggel végezték a nélkülözhetetlen munkájukat. Köszönet érte, büszkék vagyunk rájuk!**

Nagyon sok mindent még nem tudunk a vírusról és terjedéséről, nem tudjuk meddig él itt velünk, nem tudjuk, hogy mivel jár a szigorú intézkedések lazítása, nem tudjuk lesz-e második, harmadik hulláma, nem tudjuk mikor lesz vakcina, s még nem látjuk át teljességében gazdasági, pénzügyi, társadalmi és szociális következményeit sem. Abban lehetünk biztosak, hogy nagyon sok a bizonytalansági tényező és az is biztos, hogy lesznek súlyos társadalmi következményei, és ezek jelentősen befolyásolják a jövőben a szociális munka, mint szakma, gyakorlat, elmélet, kutatás, képzés működését. Biztosak lehetünk abban, hogy sok minden másképp lesz ezután – itthon és világszerte egyaránt – szükségszerű változások előtt állunk munkánkban, szociális kapcsolatainkban, viszonyainkban, magán életünkben, életvitelünkben. Miután a szociális munka többek között a változtatások szakmája és tudománya, ezért nekünk, szakembereknek a jövőben még inkább képesnek és késznek kell lennünk az új kihívások kezelésére. A szerkesztőség mindezekre tekintettel próbálta összeállítani a folyóirat jelen számát.

Előző számunkban közöltük le Walter Lorenz professzor (a Bolzanói Szabadegyetem egykori rektora, Prágai Károlyi Egyetem tanára) 2019 novemberében Budapesten, a Szociális Munka Napján, angol nyelven elhangzott előadását. A nagy érdeklődésre való tekintettel magyar fordításban is közreadjuk W. Lorenz szociális munkának a széles társadalmi dimenziókban értelmezett mibenlétéről szóló gondolatait, hogy miként alakult, fejlődött az európai szociális munka az egyetemes alapelvei szerint és az egyes kultúrák keretei között. A történelmi áttekintésből levonható tanulságok minden bizonnyal jó szempontokat és fogódzókat adnak a jelen és a jövő változásaival, kihívásaival szembesülő szociális munkásainak idehaza is.

A változások és változtatások igénye előhívja, hogy behatóbban foglalkozzunk a szociális munka kutatása témakörével, így most egy bevezető írást jelentetünk meg egy a nemzetközileg dinamikus fejlődő irányzat, a szociális munka gyakorlati kutatásáról, amelynek szándéka az új szemléletű és szellemiségű gyakorlati kutatások lehetőségeinek felvázolása, valamint diskurzusok kezdeményezése. A tanulmány motiváló szándékkal kíván hozzájárulni e szellemiségű praxis fókuszú kutatások kimunkálásához, megszervezéséhez és kivitelezéséhez, mind a professzionális, mind a praxisban dolgozó kutatók számára.

Aktuális tudományos és szakmai probléma természetével és több tudományt, szakmát egyaránt érintő témával foglalkozik az a tanulmány, amely az Észak-Magyarország térségében lezajló társadalmi folyamatokat és az abból adódó szociális problémákat vizsgálja, s amely sok

vonatkozásban és nagymértékben jellemző az ország más régióiban kialakult helyzetekre és állapotokra. Legfőbb üzenete a szociális problémák kezelésével foglalkozó szociális munkásoknak, hogy tisztában kell lenniük a szociális probléma helyzetek kialakulásának okaival, fókuszálva a társadalomból történő kiilleszkedés folyamatára, azok stációira. Miskolc és Ózd tekintetében bemutatásra kerül, hogy a különböző városrehabilitációs eszközökkel miképpen lehetett (vagy nem) elkerülni a szegregáció újratermelődését. A kutatást bemutató írás felhívja a figyelmet a kormányzati támogató beavatkozások fontosságára, ill. ennek hiányában előre vetíthető szociális robbanásra. Mindez aláhúzza a szociális munka szélesebb értelmezésének fontosságát, a szociális munkások szerepének adott régióra, településre vonatkozó pontos meghatározását, vagy újragondolását, és a különböző szakmák, önkormányzatok képviselőivel történő széleskörű együttműködés nélkülözhetetlenségét.

Általában a szociális munkában, de most a járvány időszakában különösen időszerű a szociális munka változásaival szembe nézni. *„A szociális munkások munkahelyi biztonságáról, a kockázatokról és a szakma identitáskriziséről”* készült tanulmány a közelmúlt szakmához köthető eseményein keresztül rávilágít bizonyos változásokra. A szerzőt az inárcsi családsegítőben történt események készítették a rendszerszintű kockázati tényezők és a munkahelyi biztonság kérdésének körbejárására. A tanulmány többről szól: hivatásunk válságáról, és a lehetséges teendőkről.

Fontos problémakört vizsgál *„A szerkezetváltó gimnáziumok hozzáadott tanulmányi értékének vizsgálata a családítóke-elmélet fogalmi keretei közt”* című tanulmány. A tanulmány a hazai oktatási rendszer szelekciós hatásaiból és diszfunkcióiból indul ki. A szerző töké – oktatás viszonyrendszerére alapozott kutatása a 2015. évi PISA felmérés adataira támaszkodva mutatja be és elemzi, hogy vannak-e tanulmányi előnyök a szerkezetváltó (hat- és nyolcosztályos) gimnáziumokba járó diákok számára.

Történetalapú feldolgozások összekapcsolása a szociális munkával az *„Ez nem semmi!”* című tanulmány érdekessége, amit a szerző a csoportos és a közösségi szociális munka lehetséges eszközeinek ajánl. Az írás elindítója Janne Teller Semmi! című kisregénye. A szerző a történetalapú foglalkozás módszerének bemutatására vállalkozik a fentebb említett kisregényen keresztül. Izgalmas olvasmány azoknak, akik fogékonyak az újdonságokra.

Tényfeltáró Szakmai Jelentés készült egy nyilvánosságra hozott, a szociális munkát mélységeiben érintő ügyről. Külföldön bevett gyakorlat, független szakértők által tényfeltáró jelentések készítése, megjelentetése. A Tényfeltáró Szakmai Jelentés elkészülésével új műfaj született hazánkban.

A COVID-19 vírushelyzet több alkalommal készítette beszélgetésre a szakembereket az online térben. Két beszélgetés szerkesztett változatát megosztjuk az olvasókkal. Mindkét beszélgetésben fontos téma volt a jelen értékelése mellett kitérni a jövőbeli feladatokra egy következő egészségügyi veszélyhelyzetben úgy a gyermekvédelem, mint a szociális munka és a képzés tekintetében. A témát tanulmányok közlésével folytatjuk a következő számban.

Folytatódik az ifjúsági munka prominens képviselőivel lezajlott szakmai életutak interjú sorozat, most Szabó András életműve, munkássága kerül részletes bemutatásra.

Szomorú kötelességünk, hogy megemlékezzünk a hosszú évtizedekig a szociális munkában és a képzésben dolgozó, országos hírnévre szert tett és a közelmúltban eltávozott kollégáinkról; Ágoston Magdolnáról, Albert Józsefről, Szabó Jánosról és Kemény Ferencről. Felidézzük,

hogy mi mindent tettek a hazai szociális munka, szakma és képzése kialakításában, a 30 évvel ezelőtti újrakezdésében és azóta a szakma professzionalizációjában. Emléküket, munkásságukat, emberségüket meg kell őriznünk, és be kell építenünk a szakma történetébe, ez most a kötelességünk.

Végül, a Párbeszéd szociális munka folyóirat 2020-ban és megújult honlappal várja olvasóit a <https://ojs.lib.unideb.hu/parbeszed> oldalon.

Röviden a változásokról. A folyóiratot olvasók és böngészők a nyitó oldalon találják az aktuális számot, az archívumra kattintva pedig az eddig megjelent tartalmakat. A menüsor hasznos információkkal szolgál a szerzőknek, az olvasóknak és az érdeklődőknek. További újdonság, hogy a kiadó az OJS (Open Journal Systems) platform és a SCOPUS kritériumainak megfelelően jeleníti meg a folyóiratot. Folyamatban van a folyóirat bekerülése a SCOPUS-ba, ami a világ egyik legjelentősebb cikket, összefoglalókat és idézettségi mutatókat közlő adatbázisa. Szembetűnő változás az évi kettő szám és számonként minimum kilenc cikk megjelenése. Hazai szerzők mellett külföldi szerzők cikkeit is elérhetővé tesszük olvasóinknak. Ettől az évtől a második és negyedik negyedévben jelentetjük meg online a lapszámokat. Bízunk abban, hogy a tudományos és szakmai közönség a jövőben is érdeklődéssel olvassa a szociális munkával kapcsolatos tartalmakat.

2020. június 9.

*Budai István – Szoboszlai Katalin
szerkesztők*